

FAKTA: TOKT

■ Planktonhåv: Under toktet i Lofoten og Vesterålen foretok forskningsskipet «G.O. Sars» 22 håvtrekk med en WP II planktonhåv med 180 millimeter maskevidde.

■ Håvtrekkene ble tatt vertikalt fra maksimum 200 meters dyp til overflaten. En slik håv vil fange fiskeegg og nyklekte fiskelarver, men ikke større larver. Det ble funnet svært få egg og larver i disse prøvene, noe som tyder på at den totale eggproduksjonen i området for tiden var lav.

■ Totalt ble det funnet 12 egg, hvorav ett ble identifisert som torskeegg, mens de andre ikke var mulige å identifisere. Det ble funnet 18 fiskelarver, hvorav seks torskelarver, to sildelarver, fire øyepållarver, fem uerlarver og 1 hyselarve. (Kilde: Havforskningsinstituttet)

Forskningsjef Reidar Toresen.

På eget initiativ

Havforskningsinstituttet (HI) gjennomførte gytetoktet på eget initiativ for å dempe kritikken mot dem foran seismikkskytingen i Lofoten og Vesterålen. Stort mediestøy, gjorde at HI gjennomførte et raskt tokt i området.

– Det var ikke et perfekt tokt, men vi fikk svar på den problemstillingen vi søkte svar på. Vi skaffet også en god oversikt over både gyting og fisk, men ikke larver ut over de minste, sier forskningsjef Reidar Toresen.

– Om vi skulle ha tatt med larvene i forsøket måtte vi ha forberedt oss på en annen måte og hatt med annet utstyr. Selv om det finnes huller i kunnskapen, mener vi å ha gitt gode råd i saken, sier Toresen som mener det er mangelfull forskning både globalt og nasjonalt omkring seismikk og livet i havet.

– Norge ligger langt fremme i forskningen, men ser at mye forskning gjenstår, sier Toresen.

- Dør ikke av trykket

– Hvis man faller over bord under 3D-skyting, så er det stor fare for at man dør. Men da dør man sannsynligvis av drukning, sier pressekontakt Eldbjørg Vaage Melberg i Oljedirektoratet.

DROPPET LARVER UNDER FORSKNING

■ **SEISMIKK** Havforskningsinstituttet lot være å ta med utstyr for

Havforskningsinstituttet forsket ikke på larver da de nylig banet vei for seismikkskyting i nord. Redskapen som kunne kartlagt larvene ble liggende hjemme.

Einar Lindbæk
ÅLESUND

Kritikere i forskningsmiljøet og fiskerinæringen stiller seg nå spørsmålet om forskningstoktet var et bestillingsverk for en seismikkåt oljeindustri og regjeringen.

Forskningsleder Erik Olsen ved Havforskningsinstituttet (HI) aviser dette:

– Det primære med toktet var å kartlegge gyting, ikke kartlegge mengden av larver. Det er egg og larver i gytetiden som er risikofaktoren i forhold til seismikkskyting, sier han.

Håv eller trål

Redskapene som ble brukt for å forske på lyntoktet 19.-21. mai vitner om at det var selve gyte-

aktiviteten forskerne var interessert i, ikke mengden av fiskelarver. Årsaken er at det ble brukt planktonhåv for å få et resultat.

Planktonhåv er et redskap som egner seg godt under gyting for å fange egg og små larver. Når larvene blir større må det brukes en spesiell minitrål for å fange larver. I tillegg ble det brukt bunntål og akustikk.

– Denne gang brukte vi ikke slik minitrål, fordi målet ikke var å kartlegge større larver, sier Olsen.

– Betyr dere at dere har fått alle svar i forhold til larver og seismikk?

– Nei, det gjenstår mye forsk-

ning her også. Det vi vet er at luftkanoner er dødelig for larver inntil fem meter fra kanonen og at dødeligheten blant larver er 0,3 promille knyttet til seismikk.

– Vi vet ikke noe om skader som skjer med larver som utsettes for seismikkanoner. Det er behov for mer forskning, sier Olsen.

Skandale

Fagkilder på forskningsmetoder som Fiskeribladet Fiskaren har vært i kontakt med, er sterkt kritisk til at «G. O. Sars» bare benyttet planktonhåv under toktet på egg og larver i Lofoten og Vesterålen. Bakgrunnen er at planktonhåv er

NE NG

for larvekartlegging

uegnet for kartlegging av større larver.

Derimot ville en spesialkonstruert minitrål vært en bedre metode for å kartlegge større larver.

Det blir betegnet som en skandale at landets fremste forskningsinstitusjon valgte å gi et så mangelfullt totalbilde for de velsignet seismikkskytingen.

Havforskningsinstituttets godkjennelse av seismikkskytingen i gyteområdet, har vært selve trumfkortet for regjeringsvenninnene Helga Pedersen og Åslaug Haga sin godkjennelse av hastevedtaket om seismikkskyting i det kritiske havområdet.

UTEN EN TRÅL: «G.O. Sars» hadde ikke planktontrål med seg til toktet foran seismikkskytingen nordpå i mai.

FOTO: DAVID SHALE

» Denne gang brukte vi ikke slik minitrål, fordi målet ikke var å kartlegge større larver.

Forskningsleder Erik Olsen, HI.

Det er ingen som er villige til åpent å fremføre kritikken fordi det i forskningsmiljøet ikke er god kotyme å kritisere hverandre.

Mange mener samtidig at det er svært viktig at forskernes metoder og resultatsøk må bli belyst bedre.

einar.lindbak@fbfi.no
Telefon: 70156545

HI: «...lite fisk, egg og larver»

Havforskningsinstituttet informerte selv om at det var lite fisk, egg og larver det området hvor det var innført midlertidig seismikkpause.

«Den fisken som er der, er for det meste ferdig med gytingen. Derfor kan de planlagte seismiske undersøkelsene gjennomføres», skrev HI på sin hjemmeside etter toktet i mai.

– Hvorfor fastslår dere at det var lite larver i det aktuelle området når dere bruker den lite egnede planktonhåven som fangstredskap for større larver?

– Vi fastslår at det var lite små larver, men gjennomførte ikke et spesifikk forsøk som kunne kaste lys over den totale larvebestanden.

Det kunne vi ha gjort, men det var ikke en del av oppdraget, sier forskningsleder på toktet, Erling Kåre Stenevik.

– Hvorfor er bare de minste

larvene interessant for totalbildet?

– Det må andre svare for. Siden vi skulle kartlegge gyteaktivitet, var det egg og små larver som ble målet for vår måling.

– Kunne en stor larvebestand ha bidratt til at dere ikke ville ha anbefalt seismikkskyting i området?

– Det vil jeg ikke spekulere i fordi det ikke er min oppgave. Vi gjennomførte en kort og effektiv forskning for et oppdrag som ble gitt oss på kort varsel mens vi drev med forskning i Norskehavet på sild og kolmule.

– Var forskningsbildet dere ga komplett og godt nok?

– Ut fra målet som ble satt for forskningen, var det godt nok.

Vi satte inn «G. O. Sars» i arbeidet, noe som gir oss de beste arbeidsbetingelser.

Vil skyve seismikk

Bare dager etter at fiskeriminister Helga Pedersen feide all tvil om seismikkstarten til side, vil hennes eget fylkesparti ha seismikken utsatt. Et enstemmig Finnmark fylkesting sluttet seg til uttalelsen fra SV og Arbeiderpartiet.

– Regjeringen må omgjøre sin beslutning om tidsrommet for seismisk kartlegging utenfor Lofoten og Vesterålen. Ny tillatelse bør gis i nært samarbeid med berørte organisasjo-

ner, heter det i det enstemmige vedtaket fra Finnmark fylkesting, som var samlet i Hammerfest onsdag formiddag.

Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen var inntil 2005 fylkesordfører i Finnmark, og hun er foreslått som toppkandidat for Finnmark Arbeiderparti ved stortingsvalget neste år.

Men i denne saken er hun overhodet ikke på linje med den hun skal representere.

- Haga vrir seg vekk

Storingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen (Frp) mener olje- og energiminister Åslaug Haga prøver å vri seg unna en redegjørelse om seismikk i Stortinget. I en pressemelding skriver Solvik-Olsen at Fremskrittspartiet er oppgitt over at Åslaug Haga ikke vil stille på Stortinget og redegjøre om rotet rundt seismikkskyting utenfor Lofoten og Vesterålen.

– Det er oppsiktsvekkende at Haga forsøker å unngå Stortinget i denne saken, sier Frps Ketil Solvik-Olsen, energi- og klimapolitisk talsmann. Allerede 22. mai ble Haga anmodet av Siv Jensen og Ketil Solvik-Olsen om å stille på Stortinget. Fremfor å stille opp besvarte Haga henvendelsen med et brev. Det liker Solvik-Olsen dårlig, i følge Vesterålen Onlinen.

– Det er arrogant av olje- og energiministeren når hun ikke prioriterer å møte Stortinget i denne saken.

Hun har ansvaret for å følge opp viktige vedtak i forvaltningsplanen. Nå hersker det stor strid rundt gjennomføringen av disse vedtakene, og da burde hun selv forstå at Stortinget ønsker informasjon og mulighet til å stille spørsmål. Frp sender nå en ny anmodning til Haga.

– Jeg håper hun tar denne henvendelsen mer seriøst. Men, jeg frykter at Haga spekulerer i at Stortinget snart skal ta ferie, og at hun dermed slipper unna. Frp mener det er viktig å få en redegjørelse fra Haga etter at SV har jobbet svært aktivt for å spre tvil om hva regjeringens politikk skal være.

- Smisker med olje

– Regjeringa har gått altfor fort frem i seismikksaken, og har nærmest leflet med oljeindustrien. Det må stoppes snarest mulig. Det sier Johnny Ingebrigtsen, mannen bak seismikkuttalelsen og gruppeleder for SV i Finnmark fylkesting. Ingebrigtsen er dessuten tidligere leder i Finnmark fiskerilag. Han forteller at vedtaket skal oppfattes som et representativt utspill fra grasrota i Finnmark.

– Det er veldig overraskende at fiskeriministeren, som er fra Finnmark, godtar seismikkskyting nå i de sårbare områdene. Hun vet nøyaktig hva det dreier seg om, sier Johnny Ingebrigtsen.

– Helga har snudd

– Det ser ut til at Helga Pedersen har dreid totalt fra løftene om å ta hensyn til og vise forsiktighet overfor fiskeriene, sier gruppeleder for Senterpartiet i Finnmark fylkesting, Einar Johansen. – Det var nettopp slike hensyn olje- og gassvirksomheten skulle iakttå, men disse løftene er tydeligvis glemt av de sentrale myndighetene, legger Johansen til. Han forteller at han som aktiv fisker har erfaring med seismikkfartøyer på Nordkappbanken, da han opplevde at det i tre-fire døgn etter skyting nærmest var svart hav i de berørte områdene.

– Merkelig avgjørelse

– Det er en merkelig og oppsiktsvekkende avgjørelse, at regjeringa tillater seismikkskyting i det aktuelle tidsrommet utafor Vesterålen og Lofoten. Det er ganske unikt at fiskere presses til landligge av annen næringsvirksomhet og at regjeringa ikke kan velge et annet tidspunkt, sier fylkesordfører i Finnmark, Rune Sjøstad (Ap). Sjøstad forteller at hans gruppe har en grei kontakt med Helga Pedersen og stortingsrepresentantene fra Finnmark. Som leder av fylkestinget erkjenner han sin plikt til å formidle den enstemmige uttalelsen mot seismikk utenfor Vesterålen og Lofoten til rette vedkommende, det vil si til regjeringen.

For dyrt å fiske

DRIVSTOFF: Fiskebåter i Rogaland går i opplag på grunn av høy oljepris, melder NRK Rogaland. Både industrifiskere og småfiskere i Rogaland går i opplag på grunn av den høge oljeprisen. Fiskerne har ikke råd til å dra ut i nordsjøen for å få tatt fangsten sin. På Karmøy er situasjonen dramatisk. Langs kaiene i den tradisjonsrike fiskerkommunen ligger fiskebåtene tett. Den høge oljeprisen har ført til at mange har valgt å gå i opplag for sommeren. Fisker Valter Rasmussen er en av dem. – Det er jo trist at det er sånn. I EU har de begynt å subsidiere sin flåte.

Dermed kan vi komme i den situasjonen at EU fisker vår fisk. Vi kan ikke sitte her og se på at EU kan subsidiere sin flåte, mens vi ikke får lov.